

Mircea ! Acest fișier trebuie despărțit în două :

I.PNA-Goga Sinteze , documente , memorii (10apr.1932-1935)
intră **pozițiile 1-14**

II.PNA –Goga sub guvernări (10 apr.'32-4 oct.1932), intră pozițiile 15-36, pe care trebuie să le renumerezi, de la 1

Trebuie **să refaci sumarele** pentru că am făcut unele modificări la titluri și subtitluri

PARTIDUL NATIONAL AGRAR - Octavian Goga - I –10 apr.'32-1935

Sinteze ;Program ;desprinderea din PP ;crearea PNA

[LD: vezi activitatea lui **Goga** ca membru marcant al PP-Averescu, la fișierul respectiv]

Numele autorilor in ordinea introducerii pe calculator :

1. M.I.Costian , "Regele Carol si partidele politice"- // '32- P.N.A.-Goga //

2. Teodor Cudalbu, **Scăderile morale ale partidelor politice "**,1935,

// 1927-căderea gov.Averescu // Frământări în PP // **grupul Goga** //

// 10 apr.'32 : **PNA- Goga** //

3. Gr.Zotta,N.Tulceanu,1934

// 10 apr.' 32.**PNA -Goga** : // **Conducerea** // **Programul** : / cultură națională /

toleranță și respect pentru minorități /

drepturi politice și civile pentru femei /

colaborare Stat-Biserică / polit ext: Mica Antantă, Liga Națiunilor //

// 1933 .**Program : România românilor / dominația politică a românismului /**

/ principiul proporționalității numerice / supravegherea minorităților /

/ "reintegrarea " în patria de origină a străinilor necetățeni /

4. N.Iorga,Doi ani de restaurație,iun.1932:// Goga -"amatorul de dictatură "

//Averescu "republicanul" //

5. Ar.Călinescu,**Însemnări**, '16-'39

// **nov.'35 . Rex dorește " a III-a forță "** : Vaida- Goga- Argetoianu //

// Declarațiile (PNC- Fr.Rom.) Goga-Cuza- Vaida în Parlament //

// Agitațiile și succesele dreptei extremiste - reacția forțelor democratice //

// **nov.'37 .Rex, captarea " a III-a forță "** : Goga-Antonescu-Vaida - Codreanu //

// culisele pentru anihilarea lui Maniu , PNȚ cu Vaida //

// culisele formării **gov.Goga + cerc Călinescu** // 28 dec.'37 .formarea gov.Goga //

// Guvernarea: suspendarea ziarelor ; panica în cercurile evreești ;

reacții externe //

// **10 ian-10 febr.'38.** //culisele și etapele **debarcării lui Goga- Călinescu - Rex.** //

// Planurile și etapele **loviturii de stat -Călinescu -Rex** //

6. L.Kalustian,"Conspirații sub cer deschis ", '36-'38

// *** Notă .Nichifor Crainic**

în 1935, autorul, "nașul" , vicepreședintele,comandant lăncieri , **PNC Goga-Cuza** ;

în 1936 , demascator tardiv al **șarlataniei politice goga-cuziste** //

// *** Notă .Istrate Micescu** Ministrul de externe, la Geneva - atăcat ! //

7. N.Crainic,"**Zile albe**, zile negre " '26-'45 :

// '31-'32.Guvern Iorga. Camarila - El.Lupescu > **spre dictatura regală** //

// '31-'32."Calendarul ", **Crainic > coalizarea mișcării naționalist-creștine:**

Goga-Forțu- AC.Cuza- Codreanu

[a urmărit unirea Goga-Codreanu ; va reuși unirea Goga-Cuza !]

// nov.-dec.'33.**Goga >dorește anexarea legionarilor** , după presupusa decapitare

a G. de F.(asasinarea lui Duca!) ; eroarea lui Goga : puterea și mitul **Căpitanului.** //

// apr.'34. **Goga** : banchet lui Crainic (achitarea în procesulDuca !)

>dorește fuziune cu G de F // eșec.CZC face "Totul p Țară " //

// Vara-toamna '34.**Goga > dorește fuziune cu LANC** :etape, dificultăți , ***Note**

Crainic din interiorul LANC (devine vicepreșed.)

Goga , sprijinind intrarea lui Cuza în Academie.

// **4 iul.'35 .Iași. Fuziunea PNA + LANC = PNC**

Fuziunea, Programul, Organizarea - **opera lui Crainic.*Note**

Organizarea tineretului PNC - "**lăncierii**" - **Crainic.**

leșirea lui Crainic din PNC, după 5 luni.Motivație //

// '37-'38 .Guv.Goga+ Călinescu :

// Goga -instrumentul camarilei contra legionarilor //

// Eroarea, debarcarea lui Goga // * Note

8. I.Petrovici,"Prin meandrele timpului":

// '18-'27. prietenia Goga-Petrovici, în PP și guv.Aerescu //

// '35-'36 , în PNA, Goga-Petrovici , opoziția antiliberală //

// 37-'38 , Petrovici în Guvernul Goga //

// '38. boala , 9 mai moartea , înmormântările lui Goga //

9. A.P.Samson,Memoriile unui ziarist , '27-'37

// '32.Căderea formulei Iorga -Argetoianu // Carol : favoruri spre Goga //

// Streitman -evreu , l-a urmat pe Goga, în PNA, apoi în PN C //

// '35. Goga + Cuza = PNC // '35-'37-Netezirea drumului spre Palat //

10. N.Carandino,Memorii, *Notă -portret Goga.

11. M.Sebastian,Memorii,'35-'44

// *Notă .febr.'35.Numerus clausus la Barou.Micescu sfătuit de Nae Ionescu //

// 29 dec.'37.Guvern Goga. / limbaj oficial "Porunca Vremii" / măsuri antisemite /

// Pandrea prefect ! // Eftimiu în PNC! // Suspendarea Adevărului, Dimineața, Lupta

// 11 febr.'38 .Căderea guv.Goga// MS: relaxare, satisfacție //

12. L.Rebreanu,Jurnal,'26-'40 : / 9 mai'38 . moartea lui Goga / au fost adversari //

13. Nae Ionescu,Cuvîntul,'26-'38

// '32 .Goga nu vrea revoluție // gîndește ca un jurist // Nae vrea revoluție ! //

// '38 . Formula actuală democratică : regimul Mussolini,Hitler -! //

14. C.Z.Codreanu,Circulare,"37-'38

// ian- febr.'30 .Circularele lui CZCodreanu // persecuțiile contra Legionarilor //

// Legionarii se retrag din alegeri // să nu provoace, să nu reacționeze ! //

dar.... să nu uite pe cei .... //

Guvern Iorga -Argetoianu .Legislatura I .Sesiunea I ordinară, nov.'31-apr.'32

O.Goga , sărbătorit în Cameră și Senat , la 50 de ani , 12 dec.'31

---

1) M.I.Costian,"Regele Carol si partidele politice"[1933]

[L.D. Vezi la fisier P.P.Averescu pozitiile lui Goga , cit a fost lider P.P.]

▫P.N.A.

Nemulțumit de pozitiile lui Averescu,fata de Coroană,în timpul guv.Iorga,

Goga convoacă Congres și este ales președinte.

Goga a botezat noul partid "Național" și "Agrar",

la mișcarea sa venind si alți nemulțumiți din alte partide. (pag.115-117)

---

2)Teodor Cudalbu,"Scăderile morale ale partidelor politice ",1935

L.D.Atentie ! Cudalbu este "goghist",care a parasit PP o dată cu Goga.

(Vezi fisier Eica politică)

Cudalbu / '35

▫Criza PP din 1927

(pag.15-18)

- "Ruptura din PP ,prin plecarea dlui Goga [1932] ,este provocata de aceeași cauză, care a facut pe multi fruntasi si fosti ministri să plece din PP după căderea guv.Averescu din 1927, anume,prea slaba nădejde că partidul acesta mai poate fi un partid de guvernament [...]

- "In plus,în anii din urma,declarația făcută de dl Averescu in public și în convorbirile obișnuite ,că atît timp cît d-sa este șeful partidului ,acest partid nu vafi chemat la putere ~a produs o adîncă deprimare în partid ,cu efectul încolțirii ,la mulți fruntași,a ideii de a pleca din partid ,nefiind nimene dispus a face politică de partid teoretică si de pură critică [...]

- "Acestor considerațiuni mai adaug **descurajările** provocate **amicilor personali** din partid **ai d-lui Goga** prin **acțiunea urmărită de unii fruntași de a reduce pe dl Goga la un rol în partid, cel puțin șters.** [...]

"In adevăr după căderea guv. din 1927[...] nu puțini au fost **fruntașii** între cari **și foști miniștri**, care **intenționau a cere excluderea din partid a Dlui Goga**, învinuit a fi el **pricina căderii Guv. în 1927** [...]

"**DI Mareșal Averescu**, pentru multe considerațiuni ale sale personale, **a împins pe dl Goga** a fi în partid **pe primul plan**, indicându-l prin aceasta **ca viitor șef al partidului**; acest fapt a născut **multe gelozii**, **candidați la șefie** fiind în ultimul timp **7 fruntași de un prestigiu** aproape egal, cum **și multe nemulțumiri serioase**, **fiecare pretendent la șefie avîndu-și amicii săi particulari**, favorizați cu nădejdea de a ajunge mari demnitari sub patronul respectiv.

▣ Ruptura PP din apr. 1932

/ De aceea, cu puțină vreme înainte de ruptură, **cîțiva fruntași** din cei mai cu autoritate au încercat luarea de **măsuri, ca în clipa vacanței la șefie să se facă imposibilă alegerea dlui Goga.** [...]

- "**Aceste considerațiuni** lesne au născut credința, nu numai la **amicii dlui Goga**, dar și la **alți membri ai partidului** ~că **pentru salvarea acestuia [Goga]** nu este decît **soluția de răsturnare a șefului**, ceea ce nu s-ar fi primit de nimeni, căci partidul poporului exista mai mult prin prestigiul Maresalului ~ **ori formarea altui partid**, dar **cu toți, sau aproape toți partizanii Partidului Poporului**; o utopie poate, ori o politică de poezie, dar în fine o soluție ca multe altele, si **această cale s-a luat, dar fără succesul proiectat.** [...]

"N-a trecut prin mintea nici unui fruntaș serios, care a mers cu dl Goga că grupul său atît de mic, singur, ar fi putut fi socotit partid de guvernămînt. Toți [...] au păstrat dorința de refacere a partidului cu cei rămași și cu cei plecați din partid mai demult. [...]

Concluzie Cudalbu : "[...] se poate vedea clar că în **grupul care a urmat pe dl Goga**, hotărîrea de a-l urma s-a luat **nu după vorbe din afară [aluzie la Rege]** **ci din convingeri** formate în interiorul part. pop. ~ pe care l-a părăsit cu convingerea deplină, **că acest partid își trăește cele din urmă clipe ale lungii lui agonii.**"

Cudalbu / '35, retro ' apr.' 32, retro '27

---

3) C. Zotta, N. Tulceanu, "Partidele politice din România. Istoricul și programele lor.", 1934

[LD: urmărește 3 vectori de inovație : **regele, anticomunismul și naționalismul etnicist**. Ceva s-a petrecut cu Goga, în acest an, și eu trebuie să motivez, printre altele : **contagiunea cuzistă și succesele hitlerismului în Germania**. În fond, este vorba de un cu totul alt program decît cel al PP din 1931]

▣ Partidul Național Agrar - președ. O. Goga - 10 apr. '32

(p. 44-49)

▣ Ruperea de PP - Averescu

[LD. în timpul guvernării Iorga]

/ O **fracțiune a P.P.**, întrunindu-se la **10 apr. '32** în sala **Frascati**, din necesitatea de a **primeni viața politică** de la noi, pentru a se smulge de sub **influența formulelor învechite**, pentru a **preveni formarea mișcărilor extremiste**, în vederea consolidării naționale.

/ Comitetul de conducere : Secretar general - **Stan Ghițescu**, (deputat) prof. univ. **I. Petrovici** (ex ministr. în guv. Averescu),

I. Valjean (deputat, ex- vicepreșed. Camera Deput. parlam. PP),

I. C. Atanasiu (ex- ministr.), **T. C. Cudablu** etc. etc. (Cf. "Țara noastră", 13 apr. '32)

▣ Programul din 1932:

[numerotare L.D.]

1) Preocupările superioare de **cultură națională** să se concretizeze într-o **înfrățire a școlii, bisericii și artei populare**, pentru realizarea unei **formule de civilizație proprii**.

2) Lozincă partidului în **materie agrară** este :

rod bun și cu preț,îndrumarea **inițiativelor individuale** prin coordonarea și sistematizarea lor pe baza unui **plan agricol unitar**,prin conlucrarea activă a unităților **cooperăției**,a capitalurilor naționale și străine, pentru realizarea unor **exploatari agricole intensive și mecanizate**.

Încurajarea **creșterii și exportului vitelor**.

/ **Politica forestieră**, pentru valorificarea și comercializarea acestei bogății, și prin dezvoltarea industriei lemnului.

/ **Mica proprietate țărănească** ,considerată și apărută pentru că constituie **temelia economiei agrare naționale** ; **pășuirea datornicilor agricoli**, cu stabilirea unei dobânzi; Credit agricol ieftin ; Organizarea cooperăției;

3) Pentru asigurarea păcii sufletești , PNA va inaugura față de toate minoritățile naționale, și confesionale, **o politică de toleranță** întemeiată pe **respectul individualităților etnice**.

4) Se va examina proiectul de lărgire a drepturilor civile și politice ale femeilor, cu **valorificarea justă a elementului feminin** în viața publică.

5) "Religia, puterea spirituală care anemiează și stăpânește sufletul poporului și toate clasele sociale, este aceea care clădește **scara valorii morale** și de aceea și **problema religioasă** va trebui să fie una din preocupările vieții de stat, iar reînființarea **Ministerului Cultelor și Artelor**, și principiul **salarizării preoților** de către stat, vor fi primele măsuri ale guvernării partidului, modificându-se și **legile pentru organizarea bisericii ortodoxe**, și cea pentru **regimul general al cultelor**,

această fiind necesară unei mai bune colaborări între **Stat și Biserică**. " (p.47)

6a.) Politică externă alături și în cadrul **Micii Antante și Liga Națiunii** etc, etc.... Zotta și Tulceanu/

▣ Programul din 1933

Acest program [apr. 1932] a suferit ulterior unele **modificări esențiale** , (Cf. "Țara Noastră" **1933**):

1) Regalitatea ca singură formă de stat, care ne asigură astăzi , **aici în coastele Rusiei bolșevice , consolidarea națională și civilizație proprie**.

"Credem deci în **Monarhia Constituțională**, în care **regele** , în plină strălucire , îndeplinind pravilele trecutului, **să se încoroneze la Alba Iulia . "**

2) În ordinea politică : "Vrem România a Românilor . "

"Pretindem ca **stăpînirea politică, economică și culturală a națiunii** alcătuitoare în Stat, să se afirme **dezrobită de orice amestec parazitar.**"

3) Pentru aceasta cerem: schimbarea constituțiunii ca să transforme corpurile legiuitoare într-un instrument ordonat și util, prin **reducerea numărului deputaților și senatorilor**, prin **noi atribuțiuni și o nouă organizare** ,avînd la bază o reală **reprezentare** a tuturor **categoriilor de muncă și producțiune** din țară.

4) "Vom schimba legea administrativă , pentru a ne asigura **dominațiunea politică a românismului , înlăturîndu-se exagerările principiului electiv** , și urmărind o administrație care să administreze țara onest ,ferită de fluctuațiunile politicianiste .

5) "Cerem :Aplicarea principiului național în proporționalitate numerică, la toate funcțiunile de Stat și la toate întreprinderile particulare din România.

"Aplicarea proporționalității numerice la institutele superioare de învățămînt.

" Încadrarea minorităților într-o ordine de Stat legală, conformă stării lor numerice. Supravegherea contactului minoritar cu țările vecine ,

și a căror legătură cu țara e garantată de însăși situația geografică a statului român.

6) Reintegrarea în patria de origină a tuturor străinilor [evreii] introduși prin fraudă în țară, necetățeni în sensul tratatului de pace, cari nu-și pot legitima existența lor aici prin prisma unei necesități de stat.

7) În ordinea economică :Lichidarea imediată a problemei datoriiilor agricole,[...]

Îndrumarea B.N.R.spre înlesnirea unui **credit ieftin**[...]

Sprijinirea tuturor ramurilor de **industrie** care pun în valoare **produsele solului**

românesc [...]. Creare și sprijinirea **industriilor cu capital național românesc** [...]

Echilibru normal între prețurile agricole și cele industriale.

Scăderea treptată a impozitelor directe și indirecte."

Programele PNA /1932, 1933

---

4) N.Iorga, DOI ANI DE RESTAURAȚIE. Ce a fost Ce am vrut Ce am putut

Vălenii de Munte,iunie 1932

[LD:carte scrisă cu năduf,după debarcarea dela guvern.

voi intercala la fișele precedente,eventualele lucruri deosebite.]

Iorga / ian-febr.'32 (p.104-106)

▣ Averescu -Goga .

/ Atenția publică este solicitată de **O.Goga**,aproape dezlipit de Averescu,
pe tema credinții față de rege.[?!?] Neputînd avea cu el pe toți cei rămași la P.P.,
va crea el "**intelectualul rafinat,dușman** din temperament a ceea ce se cheamă
<popor > ,**amatorul de dictatură** , care nu e de talia sa ca om politic,
un partid național-agrار.

Mulți se aruncară în această corabie ,care anunța să ajungă cea dintîi !

/ **Al.Lăpedatu** (cumintele liberal,academician,prieten cu Iorga)îi spune:

< **Un Ministeriu de capriciu ar fi un dezastru .Nimeni nu l-ar suferi.Iar alegerile ar pune
țara în primejdie.Pentru Coroană,d-Goga era mai util lîngă mareșalul Averescu,
pe care îl putea influența.Acum,d.Averescu ,cu sau fără veleități republicane,
va concentra toate nemulțumirile.>**

/ Toți acești oameni ,împovărați de o clientelă numeroasă,care se cerea hrănită și
lipsiți de orice soluții ,deși fiecare pretindea că o are:"**poetul Goga** ,în primul rînd,**una
mare și misterioasă "**

/Regele a felicitat pe noul șef.

Iorga / ' 1932

---

5) Armand Călinescu,"Însemnări politice",1916-1939,

Humanitas,1990 (prefața și îngrijire Al.Gh.Savu)

[L.D voi intercala portrete politice,elemente de doctrină,date f.importante ,
pentru fișierele problematice,sub formă de comentariu sau **Notă.**

Am impresia că **Armand Călinescu** , ca și Tătărescu, a devenit "**omul Regelui**"
de prin 1935,dar ,în culise ! **Pe față, din 1938 !]**

Călinescu/ 7 nov.'35

▣'35.Regele -Goga .

[LD: urmărește : regele vrea și "**forța a treia "**.Pas cu pas ,**ia naștere !]**

/ **Regele** din ce în ce mai **supărat pe Titulescu**,care vrea să dicteze în toate...

Ar vrea pe Vaida-Goga-Argetoianu ,spre a întări o "**a treia forță**" , a ieși din jocul
celor două partide și a scobori pe Titulescu. (p.265)

Călinescu / nov. -dec. '35-'36

▣'35/'36.Forța a III-a : Goga-Cuza-Vaida

[LD: **Călinescu** va face campania electorală și alegerile încă **cuPNȚ** .În guvern,ca **om al
regelui** : legături cu **Vaida** ,cu speranța că va reface PNȚ,cu excluderea lui Maniu!)

/ **28 nov.**La Cameră,se citește **declarația Partid Național-Creștin** [Goga - ACCuza]
și **declarația Blocului parlamentar cu Frontul Național Românesc** [Vaida] (p.273,)

/ **7 dec.** Mironescu spune lui Călinescu că: **Titulescu** ar intra și într-un guv.Vaida-
Mironescu și într-un guv.Vaida-Goga;că **Vaida a acceptat f.greu blocul parlamentar de
dreapta**, în care nu crede.(nu se poate înțelege cu Cuza!)

/ **8 dec.** Alegeri ptr.**Consiliul de disciplină al baroului Ilfov.**

Cel vechi ,silit de naționaliști să demisioneze.Lupta se dă între **2 liste:**

lista democratică [Gr.Iunian] și lista **grupului naționalist**[Istr.Micescu]

Rezultatul:**Micescu -990** voturi,Iunian -290.

Se petrec incidente oribile!**Cete de bătauși au împiedicat pe avocații evrei să vie la
vot. (Inculeț și Titeanu prezenți la palatul justiției, dar jandarmii nu și-au făcut
datoria.)**

/ 9 dec. **Călinescu** - interpelare la Cameră **contra încurajării extremismului de dreapta**.(p.276)

/16 ian'36. **La alegerile parțiale dela Suceava ,cuziștii au reușit** cu 6400 voturi (PNȚ -2700;PNL -1800)Curentul de dreapta se simte încurajat .

Lupu este alarmat (pentru Mehedinți).Deleg.perm.PNȚ decide "gărzi țărănești" (p.285)

▣dec.'37.Culisele formării Guv.Goga + grup Călinescu

[Culise, interese contradictorii, joc periculos, ambiții și... răzbunare !
Rolul lui Carol apare cu evidență !]

[23 dec.'37]

/ **Călinescu** transmite prin Condeescu (Palat) **devotamentul său față de Rex**.

Urdăreanu îl cheamă urgent la Palat ,îi cere cuvîntul de onoare pentru "discrețiune", afirmîndu-i că **PNȚ nu va fi chemat la guvern** cît va fi regele și **s-a hotărît formarea guv.Goga** cu **concursul lui Călinescu** (la Justiție) ,**Potîrcă,Ghelmegeanu**

/Călinescu îi declară că **nu este de acord cu linia lui Maniu** ;că intenționa să iasă din Cameră;

/ **Călinescu acceptă** intrarea în guv. cu **3 condiții**:

- 1.Rex e hotărît să susțină pînă la capăt;
- 2.Guvern de oameni serioși;
- 3.Program pentru nevoile țărănimii

/Program de guvernare

/ **Goga** îi prezintă **Programul** (discutat cu Rex în audiență),**acasă la el**,în prezența lui **Condeescu** ,la 11-2 noaptea:

1.Chestia națională: verificarea **evreilor** intrați după război ;sesizarea Genevei ; **controlul averilor evreiești; anularea brevetelor de cîrciumi evreiești** etc...

2.Probleme sociale: ieftinirea traiului,anularea delictelor silvice,libertatea fabricării țuicii,

3.Politice:ridicarea cenzurii,dizolvarea consil.comunale.

/Portofoliile ministeriale

/ Privind portofoliile (provizoriu) : **Călinescu** (Interne) **Ghelmegeanu** (Justiție),

Potîrcă (Domenii),**Silviu Dragomir** (Culte),**Gavrilă Marinescu** (Industr.)

Goga (premier și armata) ,**Micescu** (Externe),**Petrovici** (Instrucție),

Gh.Cuza (Muncă),**A.C.Cuza** (ministru de stat) **I.Antonescu** (refuzat de rege la armată,primește Comunicațiile).

/ **Rex** ar fi admis constituirea unei **armate de partid,de "lăncieri"**

[24 dec.'37] **Urdăreanu** îl cheamă la Palat,îl întrebă dacă s-au înțeles !

Gh.Brătianu l-a întrebat **ce vor face cu Garda ?**

[25 dec.'37] Lungă întrevvedere cu **Goga**.

/ Rex l-a chemat ieri pe **Tătărescu** și i-a spus că va trebui **să se retragă** (încercarea de a forma "prima" nu a reușit) ;**Gavrilă Marinescu** va rămîne la Poliție;

[26 -27 dec.'37] Călinescu și Ghelmegeanu merg la Urdăreanu..**Ghelmegeanu nu mai acceptă să intre la guvern** (influența nevestei!) ;

/ Călinescu cere să intre **I.Antonescu** ,acesta nu vrea decît Armata(și

condiționează :garanții că nu mergem cu Germania)rămîne la Comunicații ;

[28 dec.'37] **Se constituie guvernul.**

Rex îi spune lui **Călinescu** :< **Îți mulțumesc ce ai făcut pentru mine .>**

(p.362 - 364) .

▣ Guv.Goga în acțiune

-Crizele succesive

[LD: calendar,episoade,culise ,sit.f.confuză și tensionată]

-**2 ian.**'38 : :) se suspendă "Adevărul", "Dimineața", "Lupta" .**Iorga** se supără și -i spune că se expatriază ! "Aranjez lucrurile printr-un comunicat interpretativ"

-**4 ian.**'38 :**panică în cercurile evreiești** care retrag conturile din bănci; presa franceză ostilă;cea engleză rece.

-**8ian.** '38: **Călinescu** vizitează pe **Antonescu** la Predeal.**Antonescu** a aut o convorbire cu **Codreanu**,care l-a asigurat că se va menține în legalitate.

Cere desființarea cenzurii (satisfacție lui Stel.Popescu!), **atitudine neprovocatoare față de Gardă, desființarea lăncierilor.**

- 9 ian '38: comunică lui Goga cerințele lui Antonescu .

-10 ian.'38 :**Călinescu** cu **Urdăreanu**,căruia îi prezintă situația guvernului:

1.Goga nu are partid ;

2.nu au concepții,improvizează;

3.divergențe între Goga și Cuza;

4. cercurile financiare și economice sabotează;

5.Antonescu și Gigurtu simpatizează cu garda;

6.prin concentrarea **PNL și PNT** se slăbește poziția noastră;

"Spun că trebuie atenție la Vaida și întregirea PNT cu noi." [!?!]

-12 ian. :**Goga** îi spune că a vorbit cu **părintele Moța**, care **i-a promis să lucreze pentru desfacerea pactului cu PNT**.

-13ian.:consiliu economic cu **Rex**. La sfârșit ,acesta îl reține și-i spune că are scrupule să dizolve parlamentul înainte de întrunire.**Călinescu** îi repetă că atenția trebuie spre **întregirea PNT cu Vaida ;Goga** ,îngrijorat ,aduce decretul de dizolvare a parlamentului.

-14 ian.: audiențe la **Rex**: Rădulescu-Mehedinți (cu decretul de dizolvare) și Vaida;

Codreanu :declarații neostile guvernului ;PNL :reîntregire,**Tătărescu încercuit"**

Tratative PNL-PNT

-15 ian..**Goga** audiență la **Rex** : să primească pe **Maniu și Codreanu în audiență**;

-18 ian.'38.**Călinescu** (Interne) lui **Urdăreanu** : **primirea lui Maniu** ar fi catastrofală pentru "noi" ; **primirea lui Codreanu,condiționată** de liniștire și **rupere de Maniu**; trebuie **realizată reunirea cu Vaida**.

▣**Decretul modificării legii electorale**

▣**Decretul dizolvării Parlamentului**

Mare efect ! opoziția,cu excepția lui Maniu,suportă!

Călinescu

/Reforma radicală a regimului constituțional

- 25 ian..Călinescu(Interne) la **rex:Plan electoral** (vezi cartea.p.368-370)

- 31 ian.Călinescu (Interne) la **rex**,cu un **plan f.elaborat** .

"Am riscat cariera,risc și viața.O fac pentru rege și țară.[...] "

Propune reforma radicală a regimului constituțional .

(vezi obligatoriu **fișier Carol II**)

(acțiunea G de F și represiuni. (Vezi **fișier G.de Fier**)

[7 - 9 febr.'38]

Cu rex,planuri de pregătire a schimbării regimului

...Cu Goga și Antonescu,dejun,problema încrederii în guv.

Goga a cerut lui Urdăreanu "să nu i se înfingă cuțitul pe la spate"

...Cu rex,Tătărescu și Urdăreanu ,planul loviturii de stat.(fișier Carol II)

▣**Debarcarea lui Goga**

[10 febr.'38] **Goga** chemat în audiență. **Rex** îi spune că trebuiesc amânate alegerile .

Goga își dă demisia.Sunt convocați foștii prim-miniștrii.

Seara,se formează guvernul condus de patriarh.

La 1 noaptea ,Consiliu ,sub președinția regelui. **Proclamația**; ofițeri ca prefecti; etc.. (p.376-377) Arm.Călinescu / '37-'38

---

6) L.Kalustian, "Conspirații sub cer deschis" ,[1936-'38] ,

Ed.Eminescu,1976. Prefața V.Râpeanu

Kalustian /

*Notă.N.Crainic:"Gogo-cuziștii sculptați în mămăligă"

A citit art. lui **Nichifor Crainic** (nu spune unde) "**DI Nichifor Crainic** nu este un om de stînga.Nu este nici măcar democrat.Din contră,este un **adversar al stîngii și al democrației**.Ceva mi mult,dsa este **ideolog al dreptei reacționare** și,pe deasupra ,

nașul și făuritorul fuziunii dintre gogiști și cuziști.[...] gogocuzismul pe care îl **viceprezida** și unde fusese numit **conducător al lăncierilor.**" iar azi ,Crainic ...Califică **gogo-cuzismul** : un **partid cu <cadavre și mortăciuni morale >** arată că **<disparația lui este inevitabilă >**că cei ce se găsesc în frunte sunt **<oameni sculptați în mămăligă >** [...] O mai **crâncenă filipică împotriva gogo-cuzismului** nu se putea;și ea e cu atât mai prețioasă cu cât nu poate fi pusă în discuție.
DI.Nichifor Crainic își cunoaște partidul [...] **spovedania asta tardivă a dlui Crainic**,scutură fardul minciunii,**dezumflă un balon umflat cu mărci teutone** și împinge într-o **bancrută frauduloasă** -epilog firesc -o **farsă dezgustătoare și o monumentală șarlatanie politică"** [10 oct.'36,"Zorile",p.195-196]
Kalustian /

**** Notă ."Dușmanii dlui Istrate Micescu dela Geneva"**

I.M.(1881-1951),prof.de drept civil comparat la Univ.din București) DI Istrate Micescu este un om de talent,de cultură bogată,de inteligență savuroasă,remarcabilă personalitate.Dar nu știm dacă la Geneva a vut succes.Ceeace știm precis este că **dl.ministru de externe a avut o situație dificilă** ,deoarece (spun zierele de dreapta) acolo **"s-a mobilizat tot Kahalul"** și **"forțele judeo-masonice"** care s-au pus să distrugă România **!ajuns la Jimbolia** a fost asaltat de ziarști și, culmea !
A declarat că la Geneva **a trebuit să lupte cu 2 dușmani :**
St.Moritz (adică Titulescu !) și **Garda de Fier !**
[5 febr.'38 ,"Lumea Românească", p.360-362
Kalustian / '36, '38

7) Nichifor Crainic, "Zile albe,zile negre",Memorii (I),

Ed."Gîndirea",Bucur.,1991(ed.Nedic Lemnaru)

[L.D. **Atenție! Vezi evoluția lui prin carlism,prin gov.Averescu,prin parlamentul PNT și Iorga ;vezi etapele atitudinilor sale politice la zierele Cuvîntul","Gîndirea","Calendarul"** ;vezi prietenia,apoi adversitatea lui cu **Nae Ionescu,Șeicaru etc.etc...**]
(Vezi fișier **Naționalism, Etica, G de F**)

Crainic /

▣ '31-'32.Camarila regală.

/ Noua domnie,urmărea instituirea **dictaturii regale**.În jurul tronului,se formase o clică de afaceriști - **camarila** - care voia să dispună de bunurile țării,neșterită de controlul vreunei puteri politice.Ascendentul ei asupra oamenilor politici era covârșitor.

/ **Cine a vorbit ulterior că mișcările de dreapta au ucis democrația , a mințit dela obraz.**

/**Democrația** s-a nimicit singură ,prin lipsă de convingere și prin arivism sălbatec.[...]"
"[...] a înșenuncheat fățiș în fața **camarilei** ,ea s-a sinucis.[...]"**Elena Lupescu** , -dansa pe **ruinele democrației!** [...]Era ciupercăria colorată ,crescută din **putrefacția democrației!**".

Crainic/

▣"Calendarul": susținerea mișcărilor naționaliste

Cu cine și împotriva cui să lupte?Pe cine să sprijine?

/ "Problema care mi se impunea ,era ca ,peste prăbușirea unei democrații sinucise, **să ajut din răputeri cristalizarea unui mare organism politic naționalist, de o moralitate desăvîrșită,în stare să regenereze viața statului cu orice preț"** (p.234-237)

/"În consecință,"Calendarul" a susținut toate mișcările de caracter naționalist și de reînnoire morală,întemeiate pe **ideea creștină :**

am susținut pe Octavian Goga ,despărțit de Averescu,pe Grigore Forțu,pe Corneliu Codreanu și pe A.C.Cuza."

/Cuzismul nu l-a entuziasmat niciodată,spiritul lui nu s-a împăcat niciodată cu **"monoideismul antisemit"**,repetat gramafonic,injectat din cînd în cînd cu spargerii de geamuri,și mișcînd pe loc jumătate de veac!

Dar l-a susținut în vederea unei contopiri, a unui aliaj în flacăra unui "duh nou".
/ "De acord cu Codreanu, am dus tratative să-i unesc pe cuziști cu legionarii, de acord cu Codreanu, am încercat să canalizez mișcarea lui Grigore Forțu într-a celui dintâi, mai apoi, când "Calendarul" nu mai era, am încercat să-l unesc pe Goga cu Codreanu, și n-am izbutit decât să leg pe Goga de A.C.Cuza"

/"Naționaliștii români au fost la fel ca democrații români. Ba mai rău.

mai multe partide naționaliste în stilul vremii de-atunci însemna absurditatea absurdităților. În România, democrațiilor nu le-a fost dat să realizeze democrația, și naționaliștilor nu le-a fost dat să realizeze naționalismul.[...]

naționaliștii s-au combătut și s-au urât unii pe alții pretinzând să refacă solidaritatea românească! " (Vezi fișier Naționalism)

/"Nu mă sfiesc să spun că dintre aceste mișcări preferințele mele mergeau spre legionari. Erau tineri și nădăjduiam că ei vor încarna cu deosebire spiritul nou.

Corneliu Codreanu dela 1932 n-avea prestigiul mitologic de mai târziu.

(vezi fișier G de F)

/ "Am încercat să-i unesc fără nici un fel de interes personal. N-am pus nicicând numele meu în joc, legat de vreo ambiție politică. Cheltuiam această trudă dintr-un fel de estetism național: pentru bucuria de a vedea un organism puternic care să încarneze idealurile românismului." (p.234-238)

Crainic /

«Dec.'33-apr.'34 Goga : "moștenirea legionară"

[29 dec.'33] Asasinarea lui Duca .Crainic, în redacția "Calendarului" (str.Domnița Anastasia,16)..La ora 10,30 a căzut ca un trasnet vestea asasinării lui Duca. Noaptea ,pe la 2,30,bătăi în ușă :poliția.Doi agenți ,cu revolverele întinse,cu ordin de arestare[...]
La prefectura poliției, gral Zizi Cantacuzino peste jumătate de ceas,amîndoi erau urcați în duba pentru Jilava[...]

/L-a vizitat și Octavian Goga cu fratele lui Eugen.

(Goga a adus bocanci pentru legionari , și el nu prea era generos !)

"Vizita lui avea un sens limpede . Era șeful unui partid naționalist,

care nu prea prindea.Naționalismul lui Goga făcea un pas înainte și doi înapoi .

Cei doi simpatici frați își imaginau că de-acum încolo Codreanu va fi un om distrus : fie împușcat, fie osîndit pe viață.Mișcarea lui [Codreanu] ,rămasă fără cap,în loc s-o lăsăm să se împrăștie,mai bine s-o anexăm partidului național agrar .

/ Eu [Crainic] puteam să am la închisoare acest rol de pregătire a terenului ,iar bocancii aduși trebuiau să slujească legionarilor probabil pînă să străbată drumul cam lung către clubul lui Octavian Goga.

/ Am răspuns celor doi frați veniți în geambașlic politic că aceste calcule ar fi frumoase dacă ar fi reale.Mai întîi -e prematur să conteze pe dispariția într-un fel sau altul, a lui Codreanu.

/ Frații Goga veneau la împărțirea unei moșteniri înainte de moartea posesorului și fără să cunoască testamentul acestuia.Al doilea,le-am spus,dvs. nu cunoașteți spiritul legionar,cum nu l-am cunoscut nici eu pînă acum.

Legionarii sunt ca fîntînile :în adîncul fiecăruia se reflectă identic chipul aceluiaș soare.Pușcăriia aceasta a devenit un templu straniu unde nu se oficiază decît cultul "Căpitanului. Chiar dacă el ar pieri,cultul ar continua,iar dacă ar fi osîndit pe viață, cultul ar spori în chip mitologic."

/ A fost greu să-l convingă pe Goga de acest adevăr.

La plecare,i-a spus că-i va apăra la Cameră.A și vorbit,dar cu "puțintel curaj",încît n-a avut efect."Omul politic Octavian Goga n-avea curajul să atingă decît cu flori camarila. " Crainic /

*Goga-Codreanu

După procesul asasinării lui Duca și achitarea lui, (Vezi fișier G de F)

[6 apr.'34] Goga a organizat lui Crainic un banchet la restaurantul "Enescu" , pentru a încerca o strîngere de rînduri a naționaliștilor.

"Cu toată ura dintre ei,au participat într-adevăr,din toate ramurile scorburosului copac."Goga venise la proces ca martor a lui Crainic,dar avusese cuvinte bune și pentru legionari.

/ Situația naționaliștilor era următoarea :gogiștii băteau pasul pe loc ;

cuziștii erau ca și morți, cei mai vii voiau să treacă la legionari ,forțiștii dispăruseră ;

gardistii ,cu toată dogoarea procesului,erau încă interziși (prin legea lui Guță Tătărescu) / **Goga voia o fuziune cu legionarii**,rugându-l pe **Crainic** să intermedieze cu **Codreanu**, pentru că astfel,ar fi căpătat libertatea de mișcare .

/Lucrurile mergeau bine cînd,**Corneliu Codreanu a întrerupt brusc tratativele**, fără nici o explicație.În realitate găsisese o altă cale : schimbarea de nume în **partidul "Totul pentru țară "**(p.280-281) (**vezi fișier G de F**)
Crainic /

****Goga - Crainic - ACCuza**

[1934] **Goga insista să realizeze o fuziune,oricare, pentru a-și mări partidul.**

Cu **A.C.Cuza** nu mai vorbea de cîțiva ani.**Crainic** nu uitase că Goga a obținut pentru fata sa permisul de la pușcărie,și voia să-l răsplătească.**I-a venit ideea să se înscrie în Liga cuzistă,și de acolo să militeze pentru fuziune iar Goga să ia inițiativa alegerii lui A.C.Cuza în Academie!** Îi venea "peste mîină și peste inimă" să se înscrie în **LANC**, care era "**forma cea mai unilaterală a naționalismului antisemit**".

*****Cuzismul**

Sărac în idei politice,steril în acțiunea practică,**cuzismul** era o **difficultate și din p.d.v religios** : bătrînul doctinar adoptase pentru totdeauna ideile fanteziste ale lui **Houston Stewart Chamberlaine**,teoreticianul **rasismului german**,după care **Iisus Hristos ar fi de origine ariană**,iar **Vechiul Testament** ,expresie tipică a rasei iudaice,**ar trebui eliminat din creștinism**.

Crainic nu putea admite acest p. d.v..A avut lungi discuții cu A.C.Cuza pe această temă,explicîndu-i **erezia**.

/ **Cuza** nu a abdicat dela ea,dar a admis ca **LANC** (al cărui **vice-președinte** devine **Crainic**) **să proclame acceptarea doctrinei integrale a Bisericii ortodoxe**.

/ Cînd **Crainic** a intrat în **LANC**,liga mai avea organizații doar în 7 județe moldovenești.

Era o ruină.**El a făcut presiuni asupra celor doi (tată/fiu) pentru fuziunea cu Goga,iar acesta a netezit drumul spre Academie.**Apoi au început tratativele...(p.285-286)

Crainic /:

▣ 1935.Fuziunea LANC + PNA = PNC

[4 iul.1935] La Iași,**s-a sărbătorit fuziunea**. Cei 2 președinți ,**Cuza "suprem"**, **Goga "activ"**,după ani de dușmănie,**își vorbeau prima oară** pe peronul gării din Iași. **"Fuziunea a fost opera mea ,programul,mai mult de jumătate,opera mea, tipul de organizație nouă,opera mea."** Toate cheltuelile ,pînă și telefonul între Iași și București,le-a plătit el.

-Organizarea tineretului : lăncierii

Lui i s-a încredințat **îndoctrinarea și organizarea tineretului**,concepute în spirit **constructiv și creștin.[lăncierii]**

/Tabăra de vară dela **Carmen Sylva** ,pentru pregătirea cadrelor.La scurt timp,tabara PNC era distrusă din ordinul lui Incuțeu !Membrii orbiți de gaze și arestați, **fără ca PNC să reacționeze ! (Codreanu** a organizat una alături,în spirit f.agresiv, a fost lăsată să funcționeze ,chiar și după asasinarea lui Stelescu)

/ La o ședință din București,unde trebuia să expună **planul de organizare a tineretului**, "o bandă de cunoscuți derbedei cuziști" (în spatele cărora se găsea noul secretar al PNC,**Gh.Cuza**), a venit cu revolverele în mîină să tulbure ședința.

"Am intrat în cuzism,am intrat în infern." (p.288)

-Subvenții berlineze

[1935] În toamnă,**PNC a organizat cîteva manifestații uriașe**,de 80-100.000 de oameni,fără a avea un ban.Cine le plătea drumul? **Radu Lecca** (personaj cu faimă, cu **legături berlineze**, care i-a oferit și lui o "excursie "la Berlin) .

Crainic a protestat la Ambasada germană , a amenințat pe ACCuza și Goga cu demisia din partid.

-Crainic părăsește LANC

/ "Abia trecuseră **5 luni dela fuziune și mi-am reluat libertatea** fără nici un regret și nelăsînd în urmă nici o părere de rău.**Conducătorii partidului național-creștin au**

răsuflați ușurați -ca și mine.Dar **m-am achitat de datoria** morală față de **Octavian Goga** **I-am făcut un partid** ,pe care nici el,nici altul,n-ar fi putut să i-l realizeze"

*Goga-

"**Goga era un om nehotărît. Îndrăzneala unui pas înainte o nimicea cu doi pași înapoi.** În consfătuirile intime sau **în scrisorile** pe care mi le trimitea,izbucnea totdeauna revolta poetului ;**pe teren,melcul politicianului își sorbea coarnele la prima atingere cu vreo rezistență solidă.** Îmi făcea impresia că numeroase **obligații nemărturisite** tăiau aripile acestui minunat temperament de luptător înzestrat cu harul muzelor.[...]"

▣ **'37-'38.Goga-Călinescu**

" **[Goga] a înțeles să facă din acest partid [PNC] o unealtă în mâna dușmanilor românilor ,contra legionarilor.**

/ **Guvernul prezidat de el** la începutul anului 1938,n-a fost nici pe departe **un triumf al naționalismului ,ci înjurgarea lui la carul hodorogit al democrației.**

/ **Octavian Goga** a fost un om inteligent ,dar s-a vădit de o **naivitate de neiertat** când **s-a dat cu partid cu tot pe mâna lui Armand Călinescu,** ministru de Interne în acea formațiune guvernamentală,cea mai hibridă din câte se putea imagina.

/ Am vorbit **[Crainic !]** atunci,separat ,cu amîndoi : **fiecare mi-a mărturisit cum vrea să lichideze pe celălalt. Aceasta era temelia morală a guvernului Goga! [...]**

/ Lui A.Călinescu nu i-a trebuit decît 40 de zile **să compromită naționalismul gogocuzist săpînd totodată o prăpastie între el și legionarism "** (p.289-290)

(vezi **fișier Carol II)**

Crainic / '31-

8) Ion Petrovici, "Prin meandrele trecutului" ,

Cartea Românească,1979.Prefață M.Gafița.

I.Petrovici (n.iun.1882 - mort mart.1972,la aproape 90 d ani)

[L.D.Atenție: eludarea evoluției sale sinuoase în interbelic: în PP și guvern Averescu ; în PNȚ și Guvern Maniu ; în PNC și guv.Goga ; mai apoi.O mostră de felul cum se reconsiderau "anumite personalități naționaliste,în regimul Ceaușescu, pentru anexarea ideilor de către naționalismul -comunist]

Petrovici /

▣ **Goga-Petrovici**

/Mare poet,ziarist și orator,fire de luptător.L-a cunoscut în 1918,la înmormîntarea lui Barbu Delavrancea,prietenia lor durînd pînă la moartea lui,din 1938.

/Prietenia lor s-a cimentat și în acțiunea politică,în sînul **P.P.-Averescu.**

Au fost și colegi de Parlament și de Guvern. (p.225-235)

▣ **PNA -Goga**

[1932] O.G.s-a despărțit de gral Averescu în 1932,scăpînd de "o rugină politică"

[LD: pe care Petrovici o părăsise înainte, și intrase în PNȚ] .

Urmat de o bună parte din masele partidului,el a făcut apel și la elementele neînregimentate,tineri merituoși;**a primit cu însufletire să se alătore și el.**

Au urmat 5-6 ani de opoziție,în care **PNA** a fost un partid "dinamic",a organizat multe adunări de partid și de propagandă.**Peste tot I-a întovărășit și el.**

În timpul guvernării Tătărescu,**Goga,secondat de Petrovici,**a făcut o **opoziție "fermă dar cuviincioasă"** ,cu toate " **izbucnirile epileptice ale unei părți din majoritate**"...

(p.230)

▣ **Guv. Goga +Călinescu**

[28dec.'37-10 febr.'38] **Chemat la Președinția guvernului** ,guvern "mai efemer decît un anotimp",de numai 45 de zile.,a fost "concediat după un răstimp minuscul",fără nici o logică."**Acestea erau fanteziile inconsistente ,hotărîrile instabile,incoerențele dictatoriale ale lui Carol al II-lea,în vorbele căruia Goga nu a crezut"**

În acest guvern,el a deținut portofoliul Educației Naționale.În așa scurt timp.nu au putut face nici rău ,nici bine.

■Înlăturarea gub.Goga

[9 febr.'38] Într-o zi, regele l-a chemat pe **Goga** în audiență, și s-a întors "demisionat" [Reîntors, **Goga a relatat convorbirea în guvern: regele a hotărât desființarea partidelor politice.** "Odată ce ne-a informat cu vocea calmă, deodată tonul i s-a ridicat, osîndind cu sobrietate, dar cu accente ferme, procedura regelui, adăugînd că i-a declarat că-n viitor se va abține, refuzîndu-și concursul pentru orice propunere ce i s-ar face, începînd cu cea primă combinație, în care i se oferise un loc.[...]

A terminat spunînd: **<Am întors o pagină de istorie și vă asigur că nimeni nu va putea să o readucă îndărăt.>**(p.233)

■Moartea lui Goga .

/ **Goga** a plecat la tratament în **Elveția** (apr.), reîntors în țară a plecat la **Ciucea**, și nu s-au mai văzut..

/Într-o seară, **dr.Gh.Banu** (ex.ministr.în gub.Goga) ,l-a înștiințat că **Goga este grav bolnav la Ciucea.**A doua zi a aflat încetarea lui din viață, la numai **57 de ani.**

"*Pierdeam un om pe care îl iubeam, un prieten* "...

A evocat această durere, în Academie, cînd Goga ar fi împlinit 60 de ani:

< A fost un moment din cele mai zguduitoare pe care le-am trăit vreodată, clipa cînd așteptam trenul pe peronul Gării de nord, pierdut într-o mulțime reculeasă și abătută, cu lumînări de ceară, trenul mortuar, care la ora fixată a șuerat prelung a jale [...]

L-am dus a doua zi pe scumpul mort [...] pînă la gropnița provizorie din București, între fronturi de omenire înșirată pe străzi, ieșită la balcoane, cățărata pe acoperișuri.

Peste cîteva luni, a doua înmormîntare în parcul său dela Ciucea, unde trebuia să-și găsească odihna definitivă. Mormîntul dela Ciucea urma să străjuiască hotarul dinspre soare-apune [...] a sporit îndîrjirea ostașilor noștri, care, luptînd pentru recuperarea teritoriului pierdut, știau că totodată eliberează și rămășițele lui Octavian Goga. > (p.235) I.Petrovici / ' 31- '38

---

9) A.P.Samson, "Memoriile unui gazetar", 1927-1937,

Cartea Românească, 1979

*H.Șt.Streitman-evreu de "dreapta"

H.Șt.Streitman (socialist în tinerețe, a sîrșit la extrema dreapta!).

Ca om de cultură, avea mandat de la Duca, Angelescu, Argetoianu, să rezerve pentru ei noutățile sosite la librăria de artă "Hasefer".

Adesea, era folosit de oamenii politici ca "consilier cultural".

La un moment dat, **fostul socialist, a devenit un "evreu de dreapta".**

Cînd a părăsit P.P., **Goga l-a luat la PNA, făcîndu-l membru în comitetul executiv**

(vezi fișier Cultură) (p.96-97)

Samson / '32

/1932.Spargerea P.P

[31 mai.'32] "**Formula de guvern** pentru care s-au agitat regele însuși, Argetoianu, cîțiva reprezentanți ai marii finanțe și industriei, ziarele de dreapta în cap cu "**Cuvîntul**" și "**Curentul**" se prăbușise." **Favoarea regală se deplasează spre Goga, care sparge P.P.-Averescu,** (folosind o **circulară anticarlistă** semnată de Averescu, sub influența lui P.P.Negulescu, și **declarațiile anticarliste** ale lui Gr.Trancu -Iași.)

/ El (Samson) se afla acasă la Goga, în strada Puțul de piatră. Îi spune că **rolul P.P. s-a încheiat definitiv,** și cere "**Adevărului**" **combaterea G de F** . (p.216)

/'34-'37.Drumul lui Goga spre Palat

Dintre **cei trei "mici"** - Lupu, Gh.Brătianu, Goga - numai **Goga își netezise drumul spre Palat.** Știind că după liberali ar fi urmat iar naț.țărăniștii, **el ataca cu violență PNȚ.**

[iul.'35. **PNA** fuzionează cu **LANC**, formînd **PNC** (p.262)

Samson / '32-'38

---

10) N.Carandino, "De la o zi la alta",Memorii,
Cartea Românească,1979.

*Notă:O.Goga –profil moral-politic

A fost o mare deziluzie N.C.venise din provincie(Brăila),cîștigat de lecturile articolelor sale politice din "**Țara noastră**". "Îi admiram limba,ideile,logica raționamentelor,și,mai presus de orice ,eram sedus de o bună-credință care mi se părea ireproșabilă.

Am rămas stupefiat cînd,odată ajuns la București [...] am constatat că pînă și "neutrii" îi erau defavorabili.[...]m-am grăbit să-l urmăresc în Cameră.Nici ca orator nu mi s-a părut deosebit.[...]frazе goale și efecte de glas.Iar **atitudinea politică** nu lăsa niciurmă de îndoială.

/Octavian Goga era gata să servească monarhia,pe liberali,pe Aristide Blank sau pe alții care l-ar fi angajat.[...]ceea ce era frapant în atitudinea politică a lui Goga era indiferența la adevăr.Interesul tactic,dacă nu discret material, premergea.

Omul nu avea **nici o credință,nici principii;era politician și în nici un fel om politic.**

/ Scriitorul,omul de carte ,**se socotea liber [...] de orice frînă morală.**

Iar **lipsa lui de scrupule,cobora uneori pînă la indelicateți mărunte "**

(l-a văzut cu ochii lui cum îndemna pe Nichifor Robu,să bată pe deputații care îl întrerupeau)(p.196) Carandino/ ' 32-'38

---

11) Mihail Sebastian,"Jurnal",1935-1944,

Ed.Humanitas,1996.Ediție îngrijităde Gabriela Omăt.Prefața de L.Volovici Sebastian /:

▫1935.Nae Ionescu :inspiratorul lui"**Numerus clausus**" la barou.

[18 febr.'35] "De o săptămînă ,început de **revoluție la barou**. Cîteva întruniri cu **<numerus clausus>**. Alaltăieri ,sîmbătă ,a vorbit și **Istrate Micescu**,raliindu-se cu totul mișcării." La o săptămînă după ce-i **dăduse lui Sebastian un interviu,în care îi vorbea despre libertate**,despre ideea de "colectiv" exploatată de dictatură!

"E și aici mîna lui Nae."

/ Micescu i-a mărturisit lui Froda [dir."Rampa"] că a primit în prealabil **vizita lui Nae** care **l-a îndemnat "să ia conducerea chestiei în barou."**

Iată cum va face profesorul o nouă Românie " (p.20)

Sebastian /

▫dec.'37:antisemitism sub guvernarea Goga.

[29 dec.'37] **Guvernul Goga** s-a instalat.

Va face noi **alegeri**,va governa, va realiza **programul cuzist**.

Prima oară s-a putut înregistra într-un **discurs oficial vocabularul "Poruncii Vremii"** : jidan,jidănime,dominația lui iuda etc,etc.

/ Se așteaptă mîine pomîine primele **măsuri antisemite de stat** : revizuirea cetățeniei,probabil eliminarea din barouri,în orice caz ,eliminarea din presă.

Voi pierde locul la Fundație?e greu de crezut că **un regim cuzist** va tolera un evreu într-un "post de cultură"(p.137)

[30 dec.'37] **Dimineața,Adevărul ,Lupta** suspendate...

/ **Petre Pandrea,prefect de județ în Moldova !**

/ **Vict.Eftimiu,demisionează de la PNT și se înscrie la cuziști "**

/ Se interzice evreilor profesiunea de ziarist (p. 138)

▫10febr.'38.Căderea gov.Goga

/ [11 febr.'37] **A căzut aseară gov.Goga !**

"satisfacție reflexă, bruscă,expansivă,ca o irezistibilă destindere nervoasă."

A fost în piața palatului,a auzit toate zvonurile,a vorbit cu Carandino,Camil, Ghiță Ionescu (p. 152) Sebastian / ' 35, '37-'38

---

12)Liviu Rebreanu, "Jurnal",1927-1940,

Ed Minerva, 1984.Ed. îngrijită de Puia Florica Rebreanu, Nic.Gheran.
Rebreanu /:

*Goga –portret postmortem

[18 mai 1938] În ajun de **10 mai a murit Goga,la Ciucea**,după o bolire de câteva zile.Congestie cerebrală cu pulmonară.

Mă delegase și SSR și SADR să vorbesc în numele lor.

"N-au fost discursuri și am scăpat. Nu mă trăgea inima .

Mi-a fost **un dușman înverșunat**.M-a combătut pe unde a putut." (p.135)

---

13)Nae Ionescu,"Între ziaristică și filosofie" (15 aug.1926- 26martie 1938)

Texte publicate în "Cuvîntul",Editura Timpul,Iași,1996

▣1931.Concepții despre revoluția națională

[Cuvîntul, ,26 aug.'31] "De la Karsbald,unde se reface,**dl.Goga** vede îngrijorat cum **se apropie revoluția** asupra țării românești.[...]asemenea păreri grave sînt [...] fructul unor observații susținute [...]a unor juste observații.[...]**Asta am spus-o și noi."**

/ "Numai că este **o deosebire de fond** între **revoluția d-lui Goga** și cea a noastră; căci pe cînd **dsa o teme,noi o dorim; și o cerem.**

D.Goga se teme de revoluție ,pentru că o consideră **o mișcare violentă** ,de natură **de a rupe normalul; noi o dorim** ,pentru că socotim că o revoluție nu înseamnă decît **înlocuirea unui regim legal printr-unul nou**,răspunzînd **unei noi ordini**,existente de fapt,care își cere încadrarea juridică.[...] **intrarea în normal."**

/Goga judecă ca un jurist ;consideră că ieșirea din lege,este anormală ;

dorește restaurarea autorității (care poate fi tiranie !) (p.131-133)

▣1938.Guv.Goga

[Cuvîntul ,6 febr.'38] (pe marginea alegerilor preconizate)

/ Goga"pentru a cărei patetică frămîntare ,**simpatia** noastră rămîne intactă

Astăzi **nu mai sînt cu putință guverne** care să fie lipsite de **adeziunea**

masselor.Aceasta este **formula politică** corelată **actualei structuri a istoriei**.* (p.182)

[L.D. vezi fișier Iorga ,unde explică el noua formulă,în cazul Hitler și Mussolini,pe ce nu-i consideră nici dictatori ,nici democrați .]

Nae Ionescu / '32, '38

---

14) C.Z.Codreanu,Circulare,"37-'38

"*Din luptele tineretului român*". 1919- 1939.(Culegere de texte)

Editura Fundației Buna Vestire,1993.Responsabil **Duiliu Sfințescu**.

▣ian.'38.Alegerile Goga-Călinescu

[18 ian.'38] **Ordin confidențial :alegeri** (p.97)

Să fie citit gradelor legionare,legionarilor,pînă în cuiburi :

1.Estea aproape sigur că **vor fi alegeri**.

2.Veți fi gata ,deci ,de **depunerea listelor**.

3.Pînă la cel din urmă legionar,va păstra o **notă de demnitate**.

Nu se va deda în propagandă la **mici răutăți,la aluzii răutăcioase,la calomnii,insulte**, etc.Ci veți zice: **Votați-ne pentru ce avem noi bun**.

/[1 febr.'38] **Circulara 129**.(p.98)

/Știri f.triste din județe.**Guvernul** -prezidat de domnii **A.C.Cuza și O.Goga** -

a înțeles să ia măsuri,fără motiv legal sau moral,**împotriva Mișcării legionare**.

"Șefi de județe,candidați,oameni,în deplină legalitate,**au fost opriți să-și țină**

întrunirile,prin bariere de jandarmi,au fost sechestați,arestați,bătuți.

Față de atitudinea noastră cunoscută,mi se pare **acest răspuns al**

guvernului naționalist, către fratele său naționalist ceva cu totul **în afară de logică."**

(Vezi pe larg fișier G de F)

/ [8 febr.'38] **Circulara 141**. După **Ședința de Senat.ACUM**:

Mișcarea legionară ,cu inima însîngerată și îndoliată ,**nu răspunde provocărilor nelegiuite** ,la care a fost supusă.[...]nu răspunde nici atacurilor date [...]de către partidul liberal." **Atăcați cum vreți,loviți cît puteți !Noi nu avem nimic de răspuns și nu vă fie teamă de nici o reacțiune.**[...]

Mișcarea legionară s-a retras din propaganda electorală.[...] ne dăm în lături.

/ Calea vă este deschisă și liberă.[...]Guvernați în pace.

Să știți ,însă,că **nu vă uităm niciodată**,că mîna noastră zădarnic veți căuta-o,că ochii noștri vă vor privi așa cum trebuie.[...]**Puterilor vrăjmașe** [...] care-și închipuie că **legionarii le pot face jocul ,printr-un început de răsmeriță**,le răspund că **se înșală.**" (p.100-101)

▣**Căderea guvernului Goga**

[11 febr.'38]**Circulara 144.**

/ A mai trecut o guvernare peste capul lor.În scurta viață a acestui guvern :

1.**A fost ofensată studențimea română creștină** (lovirea președ. **dr.Milcoveanu**)

[LD:2005-2006. **acest dr.Milcoveanu , foarte bătrîn acum, este foarte adesea prezent în emisiunile lui Marian Oprea**]evacuarea căminelor studențești din Capitală ;

2.**Deținuți ilegal sau arestați,450 de legionari** ;

3. **52 de răniți** (printre care și prof.Petre Andrei și Aurel Vlad, PNT);**42 morți;**

"Și acum,pentru tot acest trecut ,**un sfat :nu uitați.Nu uitați pe cei ce v-au schingiuit,lovit,ofensat și omorît.Camarazi,Dumnezeu v-a dat memorie ,uzați de ea.**

Linia de onoare vă impune **să nu stați de vorbă cu acești oameni** (p.102-103)

C.Z.Codreanu / ' 37-'38
